

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XI

Tarnów, piątek 15 kwietnia 1938 r.

Nr. 15

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie”.

(Bazyła 1857)

Nr. tel. 45

Konto P.K.O. 410.288

T R E Ś Ć:

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Święto wyzwolenia
Laawoda — laszmira — lahagana
Obecna sytuacja w syjonizmie i w Palestynie (dokończenie)
Jubileusz 10 lecia org. „Hanoar Hacijoni w Tarnowie”
Nasz obywatel
W przededniu otwarcia Bazaru K. K. L.
Do Społeczeństwa Żydowskiego!
Problem starszej młodzieży
Z ruchu syjonistycznego
Ze spraw miejskich

Rękopisów nie zwraca się

Święto wyzwolenia

Święto wiosny i wolności. W ciągu wieków naszej wędrowki golusowej nie zapomniał naród żydowski o swej Ziemi Ojczystej, obchodząc w ciągu tysiącleci święto Pesach, rozpamiętując w dniach tych zwycięstw swą przeszłość, tęskniąc zarazem za swą utraconą wolnością.

Badania nad Hagadą Pesachową wskazują wyraźnie na te fragmenty i ustępy, które są wyrazem wiecznej tęsknoty narodu żydowskiego za utraconą Ojczyzną. Podkreśla to w swych rozważaniach nad powstaniem Hagady dr Leon Guttman, stwierdzając, że „idea przewodnią Hagady jest myśl „Ieszana habaa bejuszalaim” — co zresztą znajduje — zdaniem tego — uczonego — swój wyraz i we wstępie do Hagady „ha lachma anja” (w języku arabskim), który powstał w czasie niewoli babilońskiej krótko po zburzeniu świątyni, przy czym — wedle wyników badań dra Guttmana — w wstępie tym, stanowiącym jeden z najstarszych elementów składowych Hagady, odnajdujemy żywną dla żydostwa myśl o powrocie do Ziemi Ojcw.

Tę tęsknotą za powrotem do Ojczyzny przewija się poprzez wszystkie karty bytowania żydowskiego w ciągu następnych stuleci. Wiecznie ta sama myśl, ta sama troska. Jak powrócić do Ziemi Izraela, by własnymi oczyma zobaczyć odbudowaną Jerozolimę, siedzibę świątyni. Ta tęsknota za wyzwoleniem znajdowała swój wyraz w różnych formach zbiorowego życia żydowskiego, a gdy zlamany został opór fizyczny, gdy po upadku powstania Bar Kochby poszli w rozsypek i niewiele waleczni rycerze żydowszy —

powstała Hagada, której wszystkie części składowe w różnych zresztą epokach powstałe, pozostawiały ślady tych zmagaj narodowych oraz przewijające się między wierszami pieśni i dysput wskazania i pocieszenia na przyszłość.

W ciągu wieków stał się Pesach dla ludu żydowskiego, rozsiadany po wszystkich krańcach świata pięknym ceremoniałem. Przemyślni obudzenia i świadomej woli powrotu do Ojczyzny, przejawiające się w odruchach mesjanistycznych — nie zdołały przeorać golusowej duszy żydowskiej. Dopiero Czyn bilużycków wskazał narodowi drogę ku wolności Powrót do kraju Pracjoców stał się już nie spowił w legendę wieków pieśnią, ale hasłem konkretnym pierwszych pionierów syjonizmu. Fantasi — romantycy! Chcieli ożywić kraj — ongiś mlekiem i miodem płynący, a pyłem wieków zamieniony w ugor chwastami pokryty. Bajka. Piękny sen, marzenie.

Naród żydowski, gnębiony i prześladowany za swą wiarę, tęskniący za swą Ziemią Ojczystą — nie mógł żyć tylko bajką. Przyszłość Teodor Herzl i obawiał narodowi żydowskiemu tę tak prostą a jednak przez tyle jeszcze nie pojętą prawdę: „Jeśli zechcecie — nie będzie to bajka”.

Ta prawda otworzyła oczy masom żydowskim. Żywa pulsująca nowym życiem żydostwo Palestyna. Erec Izrael chałuców, tysięcy pracujących włochnych Żydów, budujących Niepodległe Państwo Żydowskie na dawnych rubieżach ojczyznych przypomina, że jeżeli zechcemy — nie bari — וְהָיָה כִּי יִשְׁעוּ הָהָרִים בְּיַד הָיִידִים

A. Ryfkin

Laawoda — laszmira — lahagana

Wśród pomruku dzicych antysemitów w różnych ośrodkach skupień żydowskich — wśród świstu kul arabskich — w odbudowującej się Erec — naród żydowski święci tegoroczne święto wyzwolenia. Wszelkie siły uporne sprężyły się, by dopełnić kielicha utraipii i mak — narodu, którego dzieje spisane są krwią swych synów — i stanowią jeden wielki wiersz — a który niby paradoks życiowy, ciągły i wszędzie niby kwiat stracony ludzka — a nieludzka stopa na nowo budzi się do życia — i domaga się od niby cywilizowanej ludzkości wieku XX — prawa do życia. Wszelkiego gatunku szatani i ciemne moce objęły się w bratni uścisku — i chcą zatańczyć ostatni taniec nad trupem Żyda wiecznego tułacza.

A gdy od pewnych krajów — idzie znow szatana, gdy triumfuje gwałt i różnokolorowy terror — w domach żydowskich w krajach golusu unoszą się słowa hagady — i płynię pieśń wiary i nadziei — że jednak nadejdzie dzień upragnionej wolności — וְהָיָה כִּי יִשְׁעוּ הָהָרִים בְּיַד הָיִידִים

Bandy terrorystyczne arabskie — rozprószyły się po kraju, by burzyć i niszczyć dorobek pracy narodu żydowskiego, który po tysiącach lat niewoli wraca do swej ojczyzny.

Teraz hasa w najlepsze — tu i ówde pada ofiara a naród buduje dłu.

Może nigdy nie odczuwa się znaczenia słów podanych w nagłówku — tak, jak teraz tutaj w Erec, dzisiaj gdy wśród nocy stoi się w ערר — oszałamianiu z worków napęcznionych piaskiem i broni się przed napaszciami.

Erec się buduje potem i krwιά — ale buduje — i naprzód, naprzód postępuje budowa — jakby na przekór tym co sprzyjały jej, by niszczyć i burzyć.

W czasie naprężonego terroru wyrzysły groma-

dzi się na ערר — celem obrony והנהב a nie napaszciami. — Bo tak buduje się kraj.

— I podobnie jak w krajach golusu w noc sederową, mimo rozpełnieną złowrogą burzę antyżydowskiej — górować będzie nuta pokoju, wiary i nadziei — tak w Erec w noc sederową — mimo wzmocnionych posterunków ערר — w dal pójda melodyjne słowa pieśni o pracy i pokoju.

Stoiemy przed ważnymi wydarzeniami w naszych dziejach — za dni kilka wydarzy się nas nowa komisja z Londynu, rozpocznie się nowe badania — a potem długie sprawozdania i zalecenia.

Oto czym interesuje się obecnie jiszuv — zatroškany ostatnio wypadkami w Austrii.

W bok zostały usunięte obecnie wszelkie spory frakcyjno-partyjne — nie czas obecnie na to, dziś trzeba frontu jednolitego w obronie zagrożonego bytu. To też toczy się obecnie walka, nie o wyższość racyi ideowej tego czy owego stronnictwa — ale o każdą piędź ziemi. Toteż dziś gorąco iście buduje i zdobywa nowe tereny — toteż wstach „arar” — stał się symbolem i jest dziś na ustach — prawnego rewizjonisty i radykalnego kibucnika z ערר.

Bo to stanowi treść życia żydowskiego — od tego zależy nasze jutro — i taką winna być odpowiedź dla takiej czy owakiej komisji.

Jiszuv obecnie przeżywa kryzys — ciężko walczyć o byt — a jednak nie zafraca wiary w lepsze pogodne jutro — poprawę sytuacji, która jest wynikiem niejasności politycznej.

W zrozumieniu tej sytuacji — stanął młody jiszuv na wysokości swego zadania — odsunął przed siebie wszelkie dysonanse — i zjednoczył w cichej współpracy nad dalszą budową.

Takim jest dzisiaj Erec — że za nim winien iść golus. W jednolitej sile — a zgodna siła buduje, oto hasło, które idzie dzisiaj z Erec do Was kochani Towarzysze. Wytycicie wszelkie siły — organizujecie masy — a wspólnym wysiłkiem wyzwolimy kraj — a następnie święto wyzwolenia święcić będziemy w odbudowanym żydowskim Erecu.

Z posterunku והנהב ערר — idzie głos otuchy i zachęty — nie tracić wiary i nadziei — wzmocnić do maksimum wysiłki — w syjonizmie siła i zwycięstwo!

A nadejdzie święto pełnego wyzwolenia — nadejdzie noc sederową w wolnym ישראלי — i zatkniemy dumny sztandar biało-niebieski na górze Syjonu — a zgodnym chórem nabawiamy — מוֹלֵלֵינוּ — קוֹרְבֵינוּ בְּיַד הָיִידִים

Tel lechak, kwiecień 1938. J. Bienenstock

BANK DEWIZOWY

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S. A.

Oddział w Tarnowie — Wałowa 12

załatwia najkorzystniej wszelkie transakcje bankowe. Przyjmuje wkłady na książeczki oszczędnościowe imienne i na okaziciela

Bezwzględna tajemnica wkładów ustawowo zastrzeżona

Oprocentowanie od 4 do 5% rocznie

WYŁĄCZNA instytucja patronizująca:

Banque de la Société Générale de Belgique
BRUXELLES

Obecna sytuacja w syjonizmie i w Palestynie

(Referat prezesa dra I. Schwarzbarta na XIX konferencji krajowej)

(Dokończenie)

O unifikację grup A i B .

Chcę Szanownym Towarzyszom podać wyniki tych obrad. Na wspólnej z reprezentantami Weltvereinigung naradzie w Londynie doszliśmy do następujących rezultatów:

- 1) Podjęliśmy protokolarnie stwierdzoną i podpisaną uchwałę następującej treści: Oba ugrupowania postanawiają złączyć się w jedną organizację.
- 2) Uzgodniliśmy celem uniknięcia prestiżowych momentów, że nowa organizacja ma przyjąć trzecią, nową nazwę.

3) Uznaliśmy, że igrun przestał być przodka połączenia się dwóch ugrupowań, że zostanie on przez oba ugrupowania uznany, tak jak u nas uznana jest formacja robotników naszych wewnątrz Histradutu. Wniosek taki na piśmie postawiliśmy w październiku 1925 roku. Wtedy wzywaliśmy do przekreślenia 1925 roku, kiedy robotnicy ogólnosydyniści wewnątrz naszego plebisytu osadzili, która z trzech formacji (igrun, sija i Akiba) ma być wyłącznie obowiązującą formą organizacyjną naszych robotników ogólnosydynskich. To ja postawiłem ten wniosek, a podkreślam to dlatego, że tu spotykamy się z tym, że igrun nie ma prawa do wyrażenia w tym respektu dla cudzych poglądów. Myslny ten wniosek postawili w czerwcu 1935 na konferencji w Krakowie, by uznać igrun jako jedno z ugrupowań, myślny już wtedy dali ten dowód tolerancji. Wtedy wniosek ten został odrzucony. Kto był tolerancyjny? Czy ci, którzy nie chcą igrunu, którzy chcą, żeby robotnik ogólnosydynski był igrunem, czy ci, którzy nie chcą, skoro częściej chcą należeć do igrunu, czy to tolerancyjni byli ci, którzy uważali, że skoro jedna część chce należeć do igrunu, a druga do Histradutu, winny obie formacje być równoprawnione? Kto reprezentował karnie my, czy tamci? Kto reprezentował zasadę demokracji my, czy tamci? Kto reprezentował zasadę tolerancji my, czy tamci? Kto reprezentował jednolitość mundurów my, czy tamci? Szermuje się takimi argumentami w słowie i piśmie dla zaciemnienia sprawy.

Jako nastawiona wypychała sprawą dyscyplin. W tej sprawie nie doszliśmy jeszcze do porozumienia. Narazie wybrano dwie komisje, jedną z siedzibą w Palestynie, drugą w Warszawie, które mają zbierać informacje. W Palestynie nie ma problemu, że będą pracować równolegle i powzięto uchwałę, że sfinalizowanie tych uchwał ma nastąpić możliwie do 3 miesięcy, potem mają obie komisje swoje materiały wymienić i przedłożyć kierownictwom obu ugrupowań. Z okazji najbliższego Kongresu, lub gdyby Kongres nie miał odbyć się w tym roku, najpóźniej do 15 października 1983 r. obie komisje konferencji obu ugrupowań, a następnie konferencja zjednoczeniowa obu organizacji.

Niezależnie od tego postawiliśmy towarzyszom z Kongresówki dalszy wniosek, by aż do czasu zjednoczenia utworzyć w Polsce Radę Naczelną, obejmującą wszystkie 3 dziedziny w takim skądzie, że wejda do niej członkowie Weltverbandu i Weltvereinigung, mieszkający w Polsce i żeby ciało to stworzyło prowizoryczną Radę w Polsce aż do kompletnej fuzji obu ugrupowań.

Oto wyniki pracy kierownictwa Związku w sprawie unifikacji. Teraz staje się widocznym, że rozbieżnie w Krakowie w roku 1935 było tylko hółem porderowym i mam nadzieję, że przy pomocy tej konferencji pojdzimy naprzód, ale aby to się stało, musi oblicze tej konferencji i nasze stanowisko być w 100% Welterbandowskie i musi znaleźć wyraz konkretny, żeby towarzysze wiedzieli, że tu jest centrala, która broni ideologii Welterbandu, a co do programu, to już życie wykazuje, że wszystkie hasła zostają realizowane.

Na ostatnim zjeździe „Hanoar Hacijoni” towarzysze stwierdzili, że irgun utworzył już sobie drogę w życiu codziennym. Nikt z nas nie czył na swobodę przekonań kogokolwiek, tylko działanie musi być jednolite w pewnej kadencji ustawodawczej.

Sytuacja gospodarcza w Palestynie.
Sytuacja gospodarcza w Palestynie jest bardzo poważna. Daje się to wyrazić w zmniejszonym napływie kapitałów, zmniejszonym napływie kapitałów powoduje zmniejszenie inwestycji, zmniejszenie inwestycji powoduje wzrost bezrobocia, wzrost bezrobocia powoduje zmniejszenie konsumpcji, to znów zmniejszenie konsumpcji, zmniejszenie konsumpcji zmniejszenie inwestycji i tak zamyka się błędne koło, które jest treścią kryzysu gospodarczego w Palestynie. Jak mamy pracować, działać?

Świat robotniczy w Palestynie na odcinku zwalczania kryzysu gospodarczego w Palestynie dokonał cudów. Organizował on jeszcze w czasach „dobrych” fundusz dobroczeka, z którego obecnie korzysta. W ostatnich kilku tygodniach zorganizowano też po pomoc dla stanu średniego i ta akcja idzie naprzód. Na ostatnim posiedzeniu A. C. postanowiono stworzyć fundusz wyjątkowy „Hamifidh” dla robotników, którzy zostali zwolnieni z pracy. W tym funduszu robotnik palestyński posiada 2,5% rocznie, jeden robotnik w roku na cele zwalczania dobroczeka, jeden miesiąc na 12, także mieszczanstwo i cały naród musi pójść za robotnikami, dlatego też postanowiono zasadę 3—7 dni zarobku w ro-

ku na rzecz zwalczania bezrobocia, żelży przeciwdziałać temu, co się dzieje. W Turst Zwi był napad. Autobus, spacerując zagrożonej kolonii z odsieczą ugrzazł w piaskach i błotach i nie mógł jechać do kolonii. Stan taki jest nie do utrzymania i ten właśnie fundusz przekazywany jest na budowę dróg, osuszanie i t. d., a więc cele jego nie są tylko gospodarcze, ale i polityczne. Nasi formarzyce, którzy znają sytuację gospodarczą w Palestynie, określili ją jako poważną, ale nie beznadziejną. Niema powodu do pesymizmu odnośnie do naszej sytuacji gospodarczej. Gdzieś jest kraj, który nie przeszedł kryzysu gospodarczego w ostatnich latach i my sobie z nim damy radę.

Sytuacja polityczna w Palestynie.

Nasza sytuacja polityczna. Tutaj odpowiedź na kilka kwestii. 1) Jak w tej chwili stoi sprawa podziwu Palestyny i utworzenia Państwa Żydowskiego – świetne enuncjacji, jakie Egzekutywa nasza otrzymała od miarodajnych czynników angielskich? Nie nasz wewnętrzny konflikt między nami i jaserami jest istotny dla dalszego biegu sprawy, ale istotne jest, co Rząd angielski o tym myśli. Odpowiedź może brzmieć: na ile enuncjacji, które Weizmann i inni otrzymali od Rządu angielskiego w ostatnich kilku tygodniach, w tej chwili, przy obecnej konstelacji politycznej, Rząd angielski zmierza do realizacji podziwu Palestyny i utworzenia Państwa Żydowskiego.

[illegible]

Należy przy tym dodać klautzulę rebus sic stantibus, bo nikt nie wie, jak sprawa będzie wyglądała w świetle pertraktacji brytyjsko-włoskich.

Sprawa podziału Palestyny.

Wreszcie słastnie pytanie: Jakże jest stanowisko w tej sprawie A.C. i moje? Stanowisko A.C. w tej sprawie wyraziło się rezolucją. A.C. ostatnie bezspornie oznaczało osłabienie naporu grupy neinsagerów. Problem nie leży w tym, że jeden chce mniej, a drugi więcej. Żaden Jasager nie chce mniej niż Neinsager i naodwrot. Jedni i drudzy są maksymalistami i chcą całej Palestyny. Są tylko różnice w środkach, które prowadzi do celu. W ocenie te różnice nie mają znaczenia. Ważne jest, czy nie myślimy zdemagogicznie, że „mniejsza jest lepsza”. Nie ma takiej rzeczy jak „mniejsza” – mówimy o „mniejszym złem”, który jest mniejszym złem niż ten, którego unikamy. Półświatko Żydowskie jako odskocznik do przyszłego, nie spełnionego, nie ma najmniejszą na terenie całej Palestyny. W tym kierunku idzie tendencja, co nie oznacza, że wszystkie połady są takie.

Sytuacja nasza jest plynna. Co będzie z całą pewnością nikt nie wie i ten, kto żądałby jasnych odpowiedzi co do tego, co będzie jutro, pojutrze, byłby naiwnym, a kłobyśmy tej odpowiedzi udzielił szarlatanem. Nie jesteśmy gospodarzami naszych dziejów, możemy tylko stworzyć sobie sojuszników. Niema mowy o tym, byśmy się zgodzili na rezygnację z części Palestyny, niema mowy o tym, byśmy przyjęli, co nam daje Anglia. Istnieje stan walki o maximum tego, co się da uzyskać i to jest moje stanowisko. Przyznaję, że od czasu XIX Kongresu nieco zmieniła się sytuacja, ale nie tak bardzo, jak się wydaje do tego czasu, jakkolwiek zasadniczo należą do tego obozu, który twierdzi, że jest cieższe do rozpatrzenia akcji na całej Palestynie. Ale, jeżeli chwili sytuacja realna jest taka, że trzeba iść do maximum tego, co jest do osiągnięcia. Co będzie jeżeli tego nie dostaniemy? To jest to pytanie, które wysł nad nami, jak miewał Damokles. Nam woli nie brak, ani ofiarności.

Idziemy Palestynie drogą konstruktywnej budowy i politycznej walki, ale jeśli trzeba będzie, podziemy drogą czynu, czynu zorganizowanego, czynu, który nam podyktować musi ta szansa, jaką w tej chwili mamy, żęby nam nikt nie mógł powiedzieć: naród żydowski schorzył. Będzie to wtedy ruch setek i tysięcy, wszystkich partii, wszystkich stronnictw, będzie to wówczas ruch, który światu pokaże, że potrafimy bronić tej jedynej przystani, którą nam dał los i z którą nas związał na wieki wieków, z którą nas związał tak, że między nią a nami nie ma przedziału.

Am Jisrael chaj!

50-lecie Towarzystwa Eskontowego

Na smutek i ciężkie dni przypada uroczystość 50-letniego jubileuszu istnienia Towarzystwa Eskontowe, jednej z najstarszych żydowskich placówek społecznych w Polsce. I choć uroczystość ta przypada na wiosnę, gdy w pogodnym i słonecznym krajobrazie przyrody się ożywia, rozkwita i budzi do nowego życia, to jednak w naszych sercach panuje głęboki i szczerzy smutek, że nie było danym dożyć tej wielkiej chwili Józefowi Heumanowi, któremu Towarzystwo Eskontowe tyle zawdzięcza i któremu nazwisko w dziejach tej instytucji zapisało się złotymi głóskami po wieczne czasy.

W dniu jubileuszu wspominamy z serdecznym żalem Józefa Heumania, który swój przebojowy tekteli poświęcił bez reszty pracy społecznej i gospodarczej, oddając najłatwiej swe siły realizacji ideałów spółdzielczych wśród społeczeństwa żydowskiego. Żydowski ruch spółdzielczy stracił w Józefie Heumanie niezłomnego i nieustraszonego kierownika, który przez wiele lat z niezwykłym oddaniem i poświęceniem przewodził zupełnie bezinteresownie pracom Towarzystwa Eskontowego.

Zadania spółdzielczości kredytowej są w tej chwili szczególnie doniosłe. Z dnia na dzień ulegają zniszczeniu coraz to nowe żydowskie pozycje gospodarcze, planowo i konsekwentnie prowadzoną jest walka przeciwko żydowskiemu kupiectwu na wszystkich odcinkach życia gospodarczego.

Tym niepokojącym objawom społeczeństwo żydowskie nie może przypatrywać się obojętnie. Jedną ze skutecznych form obrony jest żyd. spółdzielczość kredytowa. W czasie, gdy pewne banki nie udzielają kupcom żydowskim kredytów, a natomiast finansują kupców „oświeczonych”, musi wkroczyć w szranki wzajemna pomoc i zjednoczona siła żydowskiego ruchu spółdzielczego. Przy twórczej i konstruktywnej pomocy spółdzielczej żydowskiej będzie można stworzyć mocne podwaliny, które pozwolą kupiectwu żydowskiemu przetrwać obecny okres niszczenia żydowskich pozycji gospodarczych i zmobilizować nowe wartości o trwałym zasięgu dla polskiego zydostwa.

Szerokie warstwy społeczeństwa żydowskiego zdają sobie doskonale sprawę ze znaczenia spółdzielczości kredytowej i wierzą, że w obecnych warunkach politycznych i gospodarczych spełnią one szczerą funkcję obronną w walce, jaką toczy kupiectwo żydowskie, w jego ciężkiej i trudnej walce o byt i utrzymanie.

Jako instytucja kredytowa o charakterze samopomocy kredytowej, rozwija Towarzystwo Eskontowe swą działalność w duchu propagowania oszczędności wśród najszerszych warstw społeczeństwa żydowskiego oraz udzielania taniego kredytu dys-

kontowego kupcom i przemysłowcom żydowskim.

Długoletnia, ostrożna, przemyślana i prowadzona z pełnym poczuciem odpowiedzialności praca pod kierownictwem doświadczonego dyrektora, p. Leopolda Schinagla, spotęgowała zaufanie całego społeczeństwa żydowskiego do Towarzystwa Eskontowego.

Zadaniem Towarzystwa Eskontowego w najbliższej przyszłości będzie wspólnie z całym ruchem społecznym utrwalenie gospodarki żywnościowej na zdrowych zasadach, przez rozsądne i umiejętne rozporządzanie kapitałów wśród członków spółdzielni. Towarzystwo winno również współdziałać w kierunku produkttywizacji mas żywnościowych, uduchawienia żywnościowej struktury gospodarczej oraz przygotowania mas żywnościowych do nowych form zagospodarowania. Wychowanie spółdzielcze szerokości mas żywnościowych i rozszerzenie sieci spółdzielczej na dalsze dziedziny życia, należy do najaktualniejszych zagadnień spółdzielczości żywnościowej.

Wierzymy, że Towarzystwo Eskontowe spełni swe wielkie i szczytne zadanie, że najważniejsze zagadnienie przyjsia z twórczą pomocą kupiectwu żydowskiemu postawione będzie nadal na właściwej, merytorycznej płaszczyźnie.

Albowiem rolą żydowskiej spółdzielczości kredytowej nabiera na sile i staje się w zyciu każdego kupca czynnikiem wielkiej wagi. To spolegowanie przynosi Towarzystwu Eskontowemu, umocnienie jego zdrowej inicjatywy, umiejętność ekspansji na rozległe tereny pracy możliwie dzięki rosnącemu zaufaniu, jakim cieszy się jubilat we wszystkich sferach społeczeństwa żydowskiego, wymaga skoordynowania wysiłków, skierowania ich i zestrzelenia w jedno twórcze omnikto.

Punktem wyjściowym zatem działalności Towarzystwa Eskontowego musi być przystosowanie metod i form pracy do istnych potrzeb handlu żydowskiego. Będzie rzeczą Zarządu i Dyrekcji, aby droga realnych i twórczych wysiłków stworzyć w tych przełomowych chwilach rzetelne oparcie dla znanego i materialnie osłabionego kupiectwa żydowskiego, skazanego na kredyt żydowskich instytucji spółdzielczych. Nie wielkie zamierzenia, lecz pozytywne i istotne osiągnięcia.

Jeżeli te wytyczne przyświecać będą nadal Towarzystwu Eskortowemu i dominować będą w jego żmudnych pracach, to wówczas rezultaty będą niewątpliwie bardzo owocne i konstruktywne, o dużym ciężarze gatunkowym.

Tego jak najszczerzej w dniu jubileuszu życzy
Towarzystwu Eskontowemu kupiectwo żydowskie

Mgr. H. S.

Jubileusz 10-lecia org. „Hanoar Hacijoni” w Tarnowie

Prezes dr I. Schwarzbart do org. „Hanoar Hacijoni”

Kochani Młodzi Przyjaciele!

Ważny jubileusz dziesięciolecia przypadał na czas, kiedy „Hanoar Hacijoni” przechodził na osiedlenie w Erec. Jubileusz Wasz odbywa się zatem w atmosferze ziszczoności ideału i dążenia każdej młodzieży chalucowej.

Śledząc Waszą pracę od wielu lat, wiedziałem Wasze kłucwe w Erec, widziałem sam ciężkie warunki Waszej pracy, Waszą ofiarną, podziwiałem Wasz hart ducha i święty upór wytrwania. I dlatego mogę dziś ze spokojem powiedzieć o Was, że zastępujcie Sobie na damne imię chaluców.

Pragnę Wam dzisiaj złożyć również serdeczne pozdrowienie za Waszą wierność dla Związku Światowego Ogólnych Syjonistów, który wziął na siebie żmudne zadanie dzwignięcia ruchu ogólnosyjonistycznego ze stanu rozkładu i upadku do roli czynnika, który chce organizację syjonistyczną i nowe społeczeństwo w Erec kształtować na duchu jedności narodowej i harmonijnej, konstruktywnej współpracy jego warstw społecznych.

Dzieło syjonizmu jeszcze nie ukończono. A tym samym i Was czeka jeszcze znów, trud i ofiary. Nie pora na wielkie słowa, gdy wśród ofiar król możnolnie powstaje i rośnie gmach nowej żydowskiej Palestyny.

Zachowajcie się i pogłębiajcie w szeregach Waszych ducha chalucut, bo czekają Was jeszcze wielkie zadania. Dzielisz się skromny jubileusz jednego z Waszych najlepszych i najbardziej wzorowych gniazd niech będzie dla Was pokrzepieniem i zachętą do dalszej pracy.

Droga Wasza jest dobra, czysta i piękna. Kiedyś Naród wyzwolony uczei Waszą pracę. Spełniaćcie tylko obowiązek. Nic więcej.

Wasz I. SCHWARZBART

Jeden kwiat...
to jeszcze nie bukiet...

A jedno słowo kawa słodowa Kneippa
nie może zrobić cudów! Pięć natomiast
człowiek wyśmienity i przysmak kawy
dla każdego człowieka może przynieść.
A ten, kto jest one lubo, to wyśmienity.

Kawa Słodowa Kneippa

Pląnęła pieśń za pieśnią, godzina za godziną i nagle... urwały się, a z ust jednego z kierowników popłynęła legenda piękna, do łez wzruszająca, żydowska, a po niej znowu pieśń, melody bez słów i... hora, hora, hora, długa, ciężka, pełgająca, do późnej nocy trwająca.

W tym znajdowali ich ludzie tręś, na pieśniach i horze wychowywali młode pokolenie. Nie mówiono wtedy o „stylach życia”, zbytecznym było wysłuchiwanie referatów o „chalucutach”, „kibucach”, to było w ludziach, było ich bezustannie w młodych, romantycznych w pełnym tego słowa znaczeniu sercach, to wryło się głęboko w jaźń każdego człowieka, wybiło niezmienne piętno na nim, żyło w nim i z nim, nakażywało mu postąpić najświętsze ofiary dla gniazda, ruchu, narodu!

Ta atmosfera, to życie przepojone szczerem, nie sztucznym romantyzmem, przeplatane fak często pieśnią hebrajską i żydowską, ten nastroj pełen ogromnej powagi ale i młodzieńczej pogody — to wszystko było kuznią chalucy, człowieka ze stali, człowieka — opoki!

To było to „inne”, czego nie można było znaleźć poza Tarnowem. To było to „ogień”. A czy dziś jest inaczej? Nie, wszystko to samo, tylko powiększone, zwielokrotnione!

Ich było kilkunastu. Kilkunastu kulo niezmordowanie, bez chwili wytchnienia, kuli stali, pełni energii, zapału, spełniał swą misję z dziecinny wprost entuzjazmem. Niezmęczenie pracowali tak długo, aż powstał piękny twór, rosnący z dnia na dzień, nabierający coraz to nowych sił. Wspaniały twór — potężne gniazdo, liczące 350 ludzi, najbliższe gniazdo w Tarnowie, dźwigające we wszystkich dziedzinach pracy syjonistycznej naczelnie miejsce, wychowujące kadry przyszłych chaluców, gotowych na największe poświęcenia, mające silny, zwarty grupe swych pierwszych w kibucach, idących na osiedlenie do Erec i dośię pokazując liczbę ludzi na hacłszarach. To dzieło zawiązywało się garście zapaleńców, naszej awangardy, która przeszła na inną, odpowiedzialniejszą placówkę, torując nam drogę, usuwając nam klody z pod nogi. Praca ich była żmudna, pełna trudów, ale owoc się pięknie. Ich droga jest jeszcze ciężka, ale za nimi stoją setki młodych, gotowych na wszystko, kroczących ich śladami. Było ich kilkunastu, nas jest już wiele więcej, a będzie jeszcze więcej!

Dawid.

Nasze święto

Jubileusz nastraja do wspomnień. Zmusza nas do rzucania okiem wstecz — choć fała życia rwie nas naprzód ku nowym problemom, nowym zadaniom.

Dziesięć lat Hanoar Hacijoni — to okres kryształizacji ogólnego syjonizmu. Historia ruchu młodzieży Hanoar Hacijoni — to obraz zmagania się światopoglądu ogólnosyjonistycznego z problemami rzeczywistości naszej w gólisie i Erec Izrael. Starsze społeczeństwo ogólnosyjonistyczne ważyło słowami, rezolucjami, a młodzi Hanoarczycy przeżywali ogólny syjonizm i dla wielkiej sprawy ogólnego syjonizmu ponosili ofiary — jakże bolesne i ciężkie. Cała ich odyseja kibucowa — Kiriat Anawim, Kfar Ata, czy też inne etapy ich tłułacki osiedleńcowej — wypływały z wiary w wielką ideę ogólnego syjonizmu. I tylko ta wiara była źródłem ich szczerego, głębokiego entuzjazmu, który podtrzymywał na duchu pionierów ogólnosyjonistycznych w czasie, kiedy ogólny syjonizm zbliżał się dopiero stać formy organizacyjne.

Hanoar Hacijoni stał przed problemem: frakologizacja, czy sprawa codzienniej realizacji. Odpowiedź padła wyraźna: nie realizacja, wcielania w życie hasel głoszonych, chalucut — za wszelką cenę, a Hanoar Hacijoni pchnięt drogą za swe najbardziej ogólnosyjonistyczne pojmanowanie rzeczywistości, za swe wielkie napięcie ideowe, które pozwoliło temu ruchowi przezwalczyć kryzysy wewnętrzne i plugi, by dziś, po dziesięciu latach tej ciężkiej i ofiarnej walki — zająć zaszczytne miejsce w ogólnym syjonizmie, by zniszczyć w całej pełni na miano awangardy ogólnego syjonizmu. Jest awangardą, bo stanął w

pierwszym szeregu realizatorów idei, której wszyscy służymy, która skupia nas w jednej organizacji.

Dziś z perspektywy dziesięciolecia walki, przebiegającej wspólnie z Hanoarczycami — walki niekiedy twardej i nieubaganej, często z ogólnymi syjonistami, starymi i młodymi, którzy wolali patronować zanachizowanym psychicznemu, a koniunktura ówczesną urzędów palestyńskich przeżartym „ruchem” młodzieży, szukającym schronienia w organizacji ogólnosyjonistycznej, dziś z tej perspektywy oceniamy rezultaty pracy, osiągnięte przez Hanoar Hacijoni.

Wkraczamy w drugie dziesięciolecie z tą samą tęsknotą do Wielkiego Czynu syjonistycznego. Hanoar Hacijoni wykazał w pierwszym dziesięcioleciu, że z tą tęsknotą w sercu, codziennym twardym czynem powszednim zdobywa sobie coraz zaszczytniejsze miejsce w wielkim procesie Odbudowy Ojczyzny, walcząc zarazem o to, by nie tylko budować dom dla Narodu — ale by Naród egił w domu tym miał możność pełnego rozwoju.

W ten sposób Hanoar Hacijoni realizuje hasła integralnego, niezależnego ogólnego syjonizmu.

Droga Hanoar Hacijoni jest prosta. Na każdym kroku zgodna jest z liniami, wytyczonymi przez ogólnonarodową rację stanu.

Dlatego jest to droga ogólnego syjonizmu — wspólna nasza droga.

I dlatego jest jubileusz dziesięciolecia Hanoar Hacijoni — naszym jubileuszem.

Dlatego jest święto Hanoar Hacijoni i naszym świętem.

Dr A. Chomet.

Było i jest...

Gdy rozmyślał nam naszym wielkim świętem dziesięciolecie istnienia gniazda, przypomniał mi się wspaniały „bajka” twoj. Joachima Neigera „Było to ongiś”, napisana z okazji jubileuszu 50-lecia syjonizmu w Tarnowie. „Bajka” pełna żalu, rozczarowania, bólu i tęsknoty za „tymi czasami”, które minęły bezpowrotnie. I my moglibyśmy pokrocie wspomnieć o pierwszych chwilach naszego istnienia z tym,

że nasz bilans wypadby stanowczo dodatnio pod każdym względem. My jesteśmy w szczęśliwszym położeniu, nasza „bajka” jest inna, jest silnym kontrastem owego „Było to ongiś”.

Dziesięć lat temu! Co za szmat czasu i co za krótka chwila! Dziesięć lat temu powstało małe gniazdko „Hanoar Haiwri” z lokalnym „składającym się” z pokójki i korytarza. W tym oto lokaliku schodziło się kilku, kilkunastu ludzi, których treścią było: śpiew, hora i praca, zwykła, codzienna, mozolna praca. Dziwnym, śmiesznym może wydaje się to temu, kto tego nigdy nie przeżywał, że treścią gniazda mogły być nie polityka, nie partyjnynto, konferencje, lecz najwykliczszą na świecie hebrajską pieśń lub horra. Ale tak było! Bardzo często się zdarzało, że ludzie ci siedzieli przez kilka godzin i „nie nie robili”, nie czytali, nie pisali, nie „wzoryli”, lecz... śpiewali — wierzeje, śpiewali. Śpiewali pieśni hebrajskie o chalucach, którzy rzucali studia, opuszczali dom, by pojąć daleka, na wschód, do Erec i ginąć w bagnach, grzęzawiskach na malbrie, śpiewali pieśń o jednorokim oraczu, bohaterze Galilei, o „szomrach”, śpiewali pieśni żydowskie, pieśni gólowe, o Żydzie — wiecznym tłułacu, o pogromach, chederze, śpiewali pieśni polskie.

Wykwintna bielizna damska

w wielkim wyborze —

poleca firma

Gorsery „Ewa”

JÓZEF GELDZÄHLER

Tarnów, Wałowa 9

Program uroczystości jubileuszowych

Poniedziałek 18 IV. — godz. 19:20:

Otwarcie „Tygodnia Hanoaru” w lokalu własnym przy ul. Marcina 12 z udziałem prezesa dra I. Schwarzbarta — wpisy do księgi pamiątkowej — otwarcie wystawy prac.

Wtorek 19 IV. — godz. 20:

Akademia w sali „Sokoła” z referatami: posta dra E. Sommersteina, prez. dra I. Schwarzbarta i z udziałem Komendy Naczelnej „Hanoar Hacijoni”.

Środa 20 IV. — „Dzień K. K. L.”. O godz. 19:20 w lokalu własnym, ul. św. Marcina 12 poświęcenie nieproporczyka K. K. L. Przemówienia wygłoszą dr A. Chomet i Sz. Bergman. Po uroczystości wieczornica z udziałem sławnego skrzypka E. Korenblitha.

Czwartek 21 IV. — „Dzień skauta”.

Sobota 23 IV. — godz. 19: Wieczór pieśni palestyńskich w lokalu własnym przy ul. Marcina 12 z udziałem E. Korenblitha i delegata kibucu Tel Jichak.

Niedziela 24 IV. Uroczyste zamknięcie „Tygodnia Hanoaru” z udziałem dra A. Chometa i Komendy Naczelnej „Hanoar Hacijoni”, która odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Marcina 12.

Bazar Żyd. Funduszu Narodowego

Nasz obowiązek

Keren Kajem Lejzrael, wywała ziemię palestyńską. Naród bez ziemi jest narodem bezdomnym. Naród bez ziemi nie może żyć życiem wolnym. Gdy przed laty utworzono Fundusz Narodowy — Żydzi z całego świata nie zdawali sobie jeszcze sprawy z doniosłości i znaczenia tego funduszu. Z grupy składanych przez najszersze masy ludowe, zdobywamy pędzą za pięćdziesiąt lat Ziemi Ojczyściej, przy czym praca ta na rzecz Wyzwolenia Ziemi ma charakter nie tylko narodowy, ale nacechowana jest głęboką treścią społeczną. Ziemia bowiem nabywana z funduszu Keren Kajem Lejzrael, staje się własnością całego narodu i w ten sposób rozwiązaniem jest jeden z najgłębszych problemów społecznych, wywołujących wszędzie na całym świecie głębokie wstrząsy i walki bratobójcze. I w ten sposób stworzono wspólnymi wysiłkami wielkie dzieło, stanowiące podstawę naszej pracy kolonizacyjnej w Erec Izrael. Bo obecnie już rozporządza Keren Kajem Lejzrael posiadłościami w obszarze przeszło 400 000 dunamów ziemi palestyńskiej, na której założono już przeszło 110 osad rolniczych, przy czym na ziemi K. K. L. mieszczą się najgłówniej przedsiębiorstwa przemysłowe, szkoły, farmy szkolne, uniwersytet, technikum, szpitale i cały szereg zakładów użyteczności publicznej.

A jeżeli teraz na północnej rubieży ziemi palestyńskiej możliwym było stworzenie nowego osiedla w Chanuta (w północnej Galilei) — osiedla, stanowiącego pojęcie o doniosłym pod względem politycznym zwłaszcza znaczeniu — to stać się to mo-

gło tylko dzięki temu, że Keren Kajem Lejzrael rozporządza potężnymi ziemi, nabywaną pod aspektem właśnie narodowej kolonizacji i budownictwa narodowego w Erec Izrael.

W czasie, kiedy zewsząd padają ciśnie i gromy na żydostwo, kiedy zamykają się wszędzie bramy przed szukającym i schronienia i pracy masami żydowskimi — jedynie w Palestynie odgrywa się mimo przeszkód ciałę zdobywając przez K. K. L. nowych terenów ziemi na własność całego narodu.

A w ostatnich znowu czasach rozbrzmiewa w Erec wołanie naszych pionierów: „hagalla! Galilea — piękna ta kraina nasza, zroszona krwią naszych bohaterów przodków z czasów walk o niepodległość państwa żydowskiego — ta Galilea z żywną swą glebą i wielkimi obszarami czekającą na pracę żydowską Hule, ten smat ziemi, zapisanej w dziejach budownictwa syjonistycznego bohaterką śmiercią Trumpeldora — czeka na wyzwolenie, na nasz Czyn.

Musimy zdobyć Galileę. To jest zadanie najważniejsze, to jest główny nasz obowiązek. Wszyscy miłośnicy KKL, wszyscy syjonisci, wszyscy sympatycy dzieła palestyńskiego, wszyscy Żydzi muszą zaciąść fundusze Keren Kajem Lejzrael. By zapoznać najszersze warstwy żydostwa z zadaniami Keren Kajem Lejzrael, z wynikami i osiągnięciami naszej pracy wyzwoleniczej — urządziliśmy bazar — wystawę prac KKL — Żydostwo tarnowskie nie odmówi poparcia dla K. K. L.

Dr A. Chomet

W przededniu otwarcia Bazaru K. K. L.

W wolne dni Święta Pesach sfery syjonistyczne a z nimi wielkie masy społeczeństwa żydowskiego naszego miasta obchodzą będą niezwykłą uroczystość.

Dnia 17 bm. nastąpi po żmudnych przygotowaniach otwarcie Bazaru K. K. L. Podwójnie budynek będzie udekorowany festonami i zieleńią, oświetlony elektrycznymi lampami, z przybraną estradą i miejscami do siedzenia, a uszykowane w porządku karnym szeregi umundurowanej młodzieży syjonistycznej ze sztandarami, podciągnięci wawizy standardu na maszcie wprowadzi zebranych w należyty nastrój.

Święto Wolności, Święto Wyzwolenia Narodu — Pesach — stanie się Świętem żyd. Funduszu Narodowego w Tarnowie.

Gdy przed kilku miesiącami zrodziła się w łonie Lokalnej Komisji K.K.L. myśl stworzenia bazaru, myśl ta wydawała się na naszym skromnym odcinku pracy nierealną. Mimo to podjęta przez komisję inicjatywa znalazła posłuch w sferach syjonistycznych. Dzięki intensywnej pracy stoimy dziś przed faktem dokonanym. Praca jest ukończona.

Kilka tygodni dzieli nas od chwili, gdy zaczną przybywać wiedzy żydowskiej przemieni się w rolny i gwarmy teren wystawy. Kiosk za kioskiem przedstawia wiedzącąca wysiłki i woli czyniąca dla zbiorowej pracy mającej zobrazować całokształt osiągniętych rezultatów w walce o odbudowę Erec Izrael.

Jak w kalejdoskopie przesuną się przed oczyma widza diagramy, wykresy i ekspozyty a całość daje nam obraz naszych zmagani i poczynani. Wystawa ma również wykazać, co zdala od wszelkich waśni politycznych i partyjnych dokonano dla dzieła obudowy Erec i że dominującą rolę w tym wysiłku pracy odgrywa najgłośniejszy czynnik — Keren Kajem Lejzrael.

„Im więcej ziemi nabytej w Erec — tym więcej praw!” Hasło to wypowiedziane przez weterana ruchu syjonistycznego, nigdy nie było więcej aktualnym, niż dzisiaj, gdy żydostwo całego świata prześladowane nienawiścią i szaleńcizmem rasizmu musi szukać ostoju w własnym kraju, na własnej ziemi.

„Im ejn ani li, ni li?” Czas najwyższy pomyśleć i działać dla siebie — „a jeśli nie teraz to kiedy?”.

Bazar łączy symbolicznie diasporę żydowską z krajem naszych narodowych nadziei i dążeń. Zebrane tu zostały prace działów szkolnej, młodzieżowej i starszego społeczeństwa, na które składają się obiekty

Zęby...

należy czyścić codziennie, bo tylko wtedy pozostaną zdrowe i odporne. Zdrową i pożywną Kawę Słodową, Kiepiną należy również codziennie pić dla zdrowia. Koniecznie jednak codziennie, bo jedna filiżanka kawy — od czasu do czasu — to przecież za mało, by odczuć można jej wybitnie korzystny wpływ na zdrowie.

Towarzystwu Eskontowemu w Tarnowie z okazji 50-lecia istnienia — składa najserdeczniejsze gratulacje i życzenia dalszego pomysłowego rozwoju

Komitet lok. org. syjon.
w Tarnowie

Komunikat Egz. Bazaru Uroczystość otwarcia

odbędzie się w niedzielę 17 b. m. punktualnie o godz. 8 wieczór. Wejście na dziedziniec tylko za okazaniem karty wstępu. Celem umożliwienia utrzymania należytego porządku uprasza się gości o jawienie się przed wyznaczoną porą.

Uczestnicy raportu organizacji młodzieży mają się jawnie najpóźniej o godz. 7.30 wieczorem w mundurach ze sztandarami i zając natychmiast wyznaczone im przez kierownika placu miejsce.

Po uroczystym raporcie i przemówieniach udadzą się uczestnicy do budynku wystawowego, gdzie prezes żyd. gminy wyznaniowej tow. dr. Menderer dokona uroczystego otwarcia, po czym rozpocznie się zwiedzanie wystawy.

W razie nieporozumienia odpada część uroczystości na dziedziniec, natomiast odbędzie się tylko otwarcie i przecięcie wstęgi w budynku.

Kioski (stoiska)

Każda szkoła, organizacja lub stowarzyszenie, które przydzieliło kioski, winna sama stoisko urządzić, dając posłuch wskazówkom komisji techniczno-syjonistycznej. Stoisko nie może być przeładowane ekspozatami, lecz winno być wypytane. Odnosi się to tak do płaszczyzny (stół, półka), które każdy kioski posiada, jak również do ścian. Przedmioty winny być umieszczone celowo i przejrzysto.

Ponadto winna każda placówka ustanowić w własnym zakresie

Dyżury

ktoś w obrębie przydzielonego stoiska pełnić mają służbę, tak informacyjną jakoteż i nadzorczą. Dyżury winny być rozdzielone na cały czas trwania wystawy (od 10 rano do 10 wieczór).

Roboty ręczne

Dalsze roboty ręczne do loterii fantowej oddaty następujące panie: Rublowa, Kellorowa Babina, Schnurowa (nadrabinka), dyr. Rosenbuschowa, Feldowa (Kraakowska), Feigenbaumowa, Fluhrowa Berta, Todrowa Krystyna, Weidenowa, drowa Katzowa, Jabłonska, Matczakowa, Weintraubowa, dyr. Masclerowa, Ungrowa (Nowy Świat), Messingowa (Plac Sprawy), Izakowa (Nowy Świat), Pomeranowa Joanna, Stettfeldowa Rysia, Briggowa, prof. Weissmannowa, drowa Seidenwergowa, Regina Holländerowa (Terlita).

Z okazji zaślubin mgr Klary Rösslerówny z mgr Józefem Meilerem serdecznie życzenia składają nowożeńcom i rodzicom
Eliaszowie Fluhrowie

Serdeczne życzenia z okazji zaślubin p. Racheli Wechlerówny z p. drem J. Baschussem ze Lwowa składają
Eliaszowie Fluhrowie

Program uroczystości bazarowych

17 kwietnia o godz. 8 wiecz: Uroczyste Otwarcie Wystawy w budynku „Safa Berura” przy ul. św. Anny 1.

a) Uroczysty raport organizacji młodzieży syjonistycznej na podwórzu budynku „Safa Berura”
b) Przemówienie: tow. dr. Chomet, prezesa Oddziału KKL w Tarnowie, tow. W. Götzlera, prezesa org. „Mizrachi”, oraz tow. L. Birnbaum, prezd Ligi dla Pracujących Palestyny

c) Uroczyste otwarcie wystawy, połączone z przecięciem wstęgi przez tow. dr. M. Menderera, prezesa Zarządu Gminy Wyznaniowej żyd. w Tarnowie

d) Zwiedzanie wystawy
18 — 22 kwietnia od godz. 9 rano do godz. 9 wiecz. zwiedzanie wystawy

23 kwietnia o godz. 8.30 wiecz. wieczór taneczny w salach budynku „Safa Berura” przy ul. św. Anny 1, połączony z rozdaniem wygranych fantów oraz dyplomów za pracę i najpiękniejsze ekspozyty. Przemówienie wygłosi prezes Centrali K.K.L. w Krakowie, dyr. M. Lauterbach, który zarazem dokona wręczenia dyplomów K. K. L.

Komitet bazarowy K. K. L.

כשר לחן הפסח
אפילו למחרת מן המחרת
פסחא לא יאכל
שאריתו „ZŁOTY RAJ“

„ZŁOTY RAJ“

אשר יור נעם ויחזק נא
די חנוכה פאראן
כארטעס פארמאכט
פון דער יודישער פאבריק

Problemy starszej młodzieży

Międzynajmniej lat kilka od czasu, kiedy na terenie naszej dzielnicy poczęły powstawać w tym, to w owym mieście luźne związki młodzieży ogólnosyjonistycznej, przeważnie pod nazwą „Bnej-Syjon“. Związki te grupowały w sobie ludzi w wieku od lat 18-30, którzy bądź to przeszli już przeszkolenie organizacyjny wychowawczy, bądź to dotąd do żadnej organizacji nie należeli, a teraz dopiero przystąpili do pracy syjonistycznej. Myślą przewodnią założycieli tychże związków była z jednej strony dążność do wciągnięcia ludzi do pracy ogólnosyjonistycznej w danym mieście — jako, że związki młodzieży ogólnosyjonistycznej t. zw. harcelskie — wszystkim zadaniem im się nastrojeniajacy podobać nie mogły, z drugiej zaś strony koniecznym okazało się ustąpić w pewne ramy organizacyjne różnych grup ludzi, którzy nie otrzymawszy zajęcia i opieki w partii ogólnosyjonistycznej, przechodzili już to do innych organizacji, już to wybierali łatwiejszą i wygodniejszą drogę „złotej młodzieży“. Życie wykazało, że myśl inicjatorów tej nowej formy organizacyjnej młodzieży ogólnosyjonistycznej była zdrowa i uzasadniona, jeżeli bowiem przypuścimy się stosunkom panującym w organizacji ogólnosyjonistycznej w Tarnowie — a przecież należy, że są one typowe dla całej naszej dzielnicy — to zobaczymy, że Bnej-Syjon zajął to miejsce i przyjął na siebie zadania, które mu jego twórcy powierzyli, że zapieczętował swoją pracą te luki, która dotąd w partii istniała i walcie przyczyniła się do pogłębienia i rozrostu pracy syjonistycznej naszego miasta.

Z biegiem czasu kierownicy „Bnej-Syjon“ w poszczególnych miastach, używający pracę we wnętrzu i przezwyciężający trudności, zaprzęgnięli wyście poza swe lokalne podwórko, nawiązując kontakt z bratnimi związkami w celu uzgodnienia programu pracy i podzielenia się wzajemnie myśłami ich nurtującymi. Współpraca ta tym bardziej zaś była aktualna, albowiem już wówczas miały „Bnej-Syjon“ chaluć w swych szeregach, należało więc tymże pospieszyć z pomocą, a przede wszystkim zorganizować ich, aby po przyjeździe do Erec nie padli niebacznie na lep pierwszych z rzędu pospółstarych hasel. Wyrazem tych dążeń była gazeta, wydana przez „Bnej-Syjon“ tarnowski w maju 1935 r., a rozszlana do wszystkich miast i miasteczek naszej Organizacji krajowej.

Już wtedy stanął „Bnej-Syjon“ tarnowski twarzą na gruncie Światowego Związku Ogólnych Syjonistów, jak to jasno widnie z artykułu wstępnego, podpisanego przez Zarząd „Bnej-Syjon“, a zawierającego zdanie: „Jako inicjatorzy wydania organu uważamy za swój obowiązek już na tym miejscu zaznaczyć, że stoimy na gruncie ideologii Światowego Związku Ogólnych Syjonistów“.

To jasne i odważne stanowisko spowodowało, że wiele czynników starało się spalić z rąk nasze przedsięwzięcie, przez nas husło kooperacji związków starszej młodzieży typu „Bnej-Syjon“ i powołania dla tej młodzieży wspólnej centrali. Dziś sytuacja się zmieniła. Nowo wybrana Egzekutywa, doceniając znaczenie związków starszej młodzieży, powołała współ z nami do życia Radę Centralną dla spraw starszej młodzieży. Centrala ta niewątpliwie ożywi istniejącą gniazda „Bnej-Syjonu, jak również rozbuduje one i zrealizuje wreszcie te wszystkie zadania, które dotąd były niedoceniane.

Mgr Maurycy Mann.

Z ruchu syjonistycznego

Po XIX. konferencji krajowej nowy zupełnie duch wstąpił w szeregi ogólnych syjonistów, grupujących się w naszej lokalnej organizacji. Gorące i szczerze przywiązanie do założeń ideowych Związku Światowego Ogólnych Syjonistów oraz wiara w konieczność realizowania głoszonych przez Weltverhandlungen — były zawsze tym czynnikiem, który dawał otuchy tak młodszy jak i starszym towarzyszom, którzy wnieśli stali przy komitecie lokalnym Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie i jego kierownictwie. To też wyniki konferencji i wybór nowej Egzekutywy z tow. Dr. Schwarzbartem na czele ożywiły organizację naszą i wszystkie koła nasze jak i organizacje jednostki, podlegające komitetowi lokalnemu przyspłyły do intensywniej pracy, mając teraz tą pewność, że praca ta, zgodna z dyktandami naszej Egzekutywy, znajduje pełne zrozumienie i pomoc u naszych władz partyjnych.

To że komitet lokalny na ostatnim posiedzeniu swym jednomyślnie uchwalił rezolucję, wyrażającą Egzekutywie zapewnienie bezwzględnej ufności i gotowości intensywniej pracy we wszystkich dziedzinach działalności syjonistycznej.

Na odbytym dnia 7 kwietnia posiedzeniu komitetu lokalnego pod przewodnictwem prezesa Dr. Chometa, po wysłuchaniu sprawozdania z konferencji krajowej, złożonego przez tow. Dra Mandla, jako też po uchwaleniu powyższej rezolucji — omówiono cały szereg spraw, a między innymi poruszono też Drowi Grünbergowi zajęcie się zorganizowaniem koła L. O. P. przy Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie. Komitet Lokalny uchwalił ponadto przystąpić ostatecznie do zorganizowania koła kobiet ogólnosyjonistycznych, przy czym podkreślono, że komitetowi organizacyjnemu pod przewodnictwem tow. Fasty udało się zebrać już przeszło 60 deklaracji przystąpienia do koła kobiet. Uchwalono również na skutek apel Centrali Eryz przystąpić do reorganizacji koła miejskiego „Ezry“ chaluć, która ma zająć się opieką nad plugami haszarów w Tarnowie.

Szczegółowo omówiono też sprawę wyborów nowego zarządu biblioteki „Sifria Ananiti“ delegując na walne zebranie tow. Fasty, Mgrą Dintenfosa, Grünspana i Sauerstruma, przy czym podkreślono konieczność harmonicznej współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi w sprawach biblioteki organizacjami na podstawie wzajemnego porozumienia się, a zarazem upoważniono wybranych towarzyszy do złożenia w razie potrzeby oświadczenia, że niektórego delegatami komitetu lokalnego nie jest upoważniony do występowania w imieniu organizacji ogólnych syjonistów w Tarnowie.

Cała zresztą organizacja syjonistyczna stoi obecnie pod znakiem dwóch wielkich uroczystości syjonistycznych t. j. bazaru K. K. L. i Jubileuszu 10-lecia

Adwokaci

Dr Adam Szumski
i Mgr Markus Silberstein

prowadzą kancelarię

w Tarnowie, przy ul. Goldhamera 7 — Telefon 1075

Podziękowanie

WPanu drowi Wolfowi Mandlowi za trafną diagnozę oraz za umiejętnie, sumienne i zupełnie wyczerpujące mojej żony z poważnej choroby, składam tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie.

Israel Schenkel

Podziękowanie

WPanu dyr. szpitala żyd. drowi J. SCHIPPEROWI za szczerze przeprowadzenie operacji i za troskliwe opiekę podczas choroby, oraz WPanu drowi D. BIENENSTOCKOWI za trafne postawienie diagnozy składają serdeczne podziękowanie

KONIECPOŁSCY

Hanoar Hacijoni, w których biorą udział prócz towarzyszy tarnowskich także wiceprez. A. G. i prezes Egzekutywy tow. Dr. Schwarzbart i pos. tow. Dr. Sommerstein. Cały komitet lokalny uchwalił też wzięć gremialny udział w tych uroczystościach, które będą prawdziwym, wielkim świętem syjonizmu w Tarnowie.

W końcu na porządku dziennym znajduje się obecnie akcja szkolowa i akcja na rzecz wyzwolenia Galilii, przy czym prezydium komitetu lokalnego zwróciło się w sprawach szkół do wszystkich frakcji celem unokultuowania się komisji szkolowej.

Na święta Pesach przygotowuje komisja organizacyjna cały szereg imprez, o czym szczegółowo na innym miejscu.

Wśród spraw tych na pierwsze miejsce wysuwa się konferencja organizacyjna, która odbydzie się w niedzielę dnia 18 b. m. w lokalni Organizacji Syjonistycznej pl. Kazimierza 3 o godzinie 2.30 po poł. z udziałem prezesa Egzekutywy tow. Dra Schwarzbarta i członków Egzekutywy wiceprezesa tow. Mgrą Salpetera i L. Bergmana z następującym porządkiem dziennym:

1) Otwarcie i zagajanie — tow. Dr. Chomet, Prezes K. L. w Tarnowie.

2) Referat n. t. „Obecna sytuacja w syjonizmie i Palestynie“ — tow. Dr. I. Schwarzbart, prezes Związku Św. Ogóln. Syjon. i prezes Egzekutywy Org. Syjon.

3) Referat n. t. „Nasza praca organizacyjna“ — tow. Mgr Leon Salpeter, wiceprezes Egzekutywy Org. Syjon. w Krakowie.

4) Referat n. t. „O rozwój młodzieży ogólnosyjonistycznej“ — tow. Sz. Bergman, członek K. N. Ruchu Młodzieży „Hanoar Hacijoni“.

5) Wnioski i ewentualna, zamknięcie zjazdu, po czym nastąpi gremialne zwiedzanie bazaru K. K. L. w Tarnowie.

Zjazd ten ma przyczynić się do ożywienia pracy syjonistycznej w okolicznych miejscowościach.

Z ruchu spółdzielczego

Przy liczny udział członków odbyło się w niedzielę, 10 kwietnia br. VIII doroczne walne zgromadzenie Spółdzielczego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w Tarnowie.

Przewodniczącym zgromadzenia prezes Rady Nadzorczej p. Samuel Hules, który powołał na sekretarę p. mgr. Franciszka Hulesa.

Po uczczeniu pamięci zmarłych w ciągu roku członków przez powstanie z miejsc i po odczytaniu telegramu b. posta p. dra Silberscheina, prezesa Związku Rewizyjnego Żydowskich Spółdzielni, eksp. we Lwowie z życzeniami owocnych obrad, odczytano protokół z poprzedniego walnego zgromadzenia, oraz sprawozdania z rewizji dokonanych przez Radę Spółdzielczą w Warszawie i przez Związek Żydowskich Spółdzielni w Polsce.

Następnie p. dyr. I. Schönwetter złożył szczegółowe sprawozdanie zarządu z czynności za rok 1937, przy czym podkreślił wielkie zasługi p. dyr. Józefa Maschlera dla spółdzielni, która swój piękny rozwój zawdzięcza w głównej mierze wytrwałemu i fachowemu jego kierownictwu. Omawiając całokształt działalności zarządu (w kresie sprawozdawczym referent zaznaczył, że spółdzielnia spełnia swe zadanie wobec swych członków przez udzielenie im takiego i dogodnego kredytu) w obecnej ciężkiej sytuacji gospodarczej ma kolosalne znaczenie szczególnie dla kuptekta.

Po odczytaniu rachunku strat i zysków za rok 1937, udzielono jednogłośnie zarządowi absolutorium, po czym uchwalono z czystego zysku wynoszącego zł 35 427.21, przeznaczyć na dywidendy i inne cele zł 17 888 (w tym na cele kulturalne i społeczne zł 8 700, m. i. na Gmias Chesed zł 1200, na Keren Hajesod zł 100 — na Keren Kajemiet zł 100 — resztę zaś w kwocie zł 17 539.21 uchwalono przełać do funduszu zasobowego, który obecnie już wynosi zł 323.767.91, a udziały wynoszą kwotę zł 116.650.

Po uchwaleniu całego szeregu zmian w statucie spółdzielni, walne zebranie jednogłośnie wybrało ponownie p. dyr. Józefa Maschlera do zarządu, a p. prezesa S. Hulesa do Rady Nadzorczej spółdzielni i na tym walne zebranie zostało zakończone.

IDEALNY GORSET
„JEGETA“

Pierwszorzędne wykonanie — Zamiast sznurowania elastyczne złączenie — Nie odznacza się pod najlżejszą suknią — Bardzo wygodny

GORSETY „EWA“

JÓZEF GELDZÄHLER

TARNÓW, UL. WAŁOWA 9

Podziękowanie

WP. drowi J. SCHIPPEROWI

dyrektorowi szpitala żydowskiego w Tarnowie za szczerze przeprowadzenie operacji i zupełnie bezinteresowną nader troskliwą opiekę w czasie choroby wyrażając podziękowanie wdzięczni
Wilhelm Herzog z żoną i synem

Podziękowanie

WPP. drowi MARCINOWI BLOCHOWI za asystę przy operacji, drowi JAKUBOWI JEKELOWI za serdeczne zainteresowanie oraz dr. BLOCH-MERZOWEJ i wszystkim lekarzom szpitalnym, Siostrze przełożonej i siostram szpitala żydowskiego za troskliwą opiekę wyrażając serdeczne podziękowanie wdzięczni
Wilhelm Herzog z żoną i synem

Podziękowanie

Wpauu dyrektorowi szpitala żydowskiego drowi J. SCHIPPEROWI

za umiejętne przeprowadzenie operacji i za skuteczne wyleczenie mnie z przewlekłej choroby, oraz pp. lekarzom i siostram szpitala żyd., a w szczególności Siostrze przełożonej p. Alinie za troskliwą opiekę w czasie choroby składam tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie
F. Jortnerowa

Ze Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców

W piątek 8 b. m. przedmym Stowarzyszenia w osaloch pp. Mgr. Spielmana, S. Dinfenassa podjęto interwencję u p. Starosty w sprawie uiszczenia pikiety przy sklepach żydowskich w Środnieściu. P. Starosta Syska wydał odpowiednie zarządzenie, po czym pikiety zostały niebawem zlikwidowane.

W sobotę 9 b. m. złożyło przedmym Stowarzyszenia p. Naczelnicęli tuł. Urzędu Skarbowego dodatkowo 3-ci memoriał w sprawie zwolnienia tymże memoriałem objętych osób od obowiązku płacenia podatku przemysłowego od obrotu na rok 1938 z powodu ich zupełnego upadku ekonomicznego i całkowitej niemożności poniesienia ciężarów podatkowych. Przedmym otrzymało przyrzeczenie przychylonego uwzględnienia powyższego memoriału.

We wtorek 5 b. m. odbyło się w lokalu Stowarzyszenia zebranie kupców brzożny galanterijnej przy licznyu udziale kupców powyższej brzożny, na którym o bieżących sprawach podatkowych i problemach naszego organizacyjno-brzożnego referowali pp. prez. Mgr. Spielman i M. Rosenblum. W ożywionej i interesującej dyskusji wzięli udział pp.: Eder, Gelb, Neustadt i inni. Z powodu spóźnionej pory odroczono dalszy dyskusję oraz wybór zarządu sekcji galanterijnej do następnego zebrania.

We czwartek 7 b. m. odbyło się w lokalu Stowarzyszenia posiedzenie zarządu sekcji brzożny sukieniczo-bławatniczej pod przewodnictwem p. A. Reinholda, na którym omówiono i załatwiono powzięciem odnośnych uchwał szereg bieżących spraw organizacyjno-brzożnych.

W niedzielę 10 b. m. odbył się w lokalu Stowarzyszenia referat p. Dra A. Chometa n. t. „Prawda o handlu żydowskim w Polsce” przy dużej frekwencji słuchaczy. Prelegent w nader interesujących wywodach obrazował socjalno-ekonomiczne położenie kupiectwa żydowskiego w chwili obecnej oraz podkreślił ze szczególnym naciskiem konieczność jak najrzeczliwszego organizowania się całego kupiectwa żydowskiego w zrzeszeniach zawodowych, celem solidarnej obrony zagrożonych pozycji gospodarczych.

W poniedziałek 18 b. m. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia punkt. o godz. 4-lej 2-le zebranie kupców brzożny galanterijnej celem dalszego kontynuowania dyskusji, zapoczątkowanej na pierwszym zebraniu, oraz wyboru zarządu sekcji i bieżących podatkowych.

W poniedziałek 18 b. m. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia punktualnie o godz. 8-mej wieczór zebranie kupców brzożny konfekcyjnej celem omówienia aktualnych spraw brzożnych i podatkowych. Referować na zebraniu będą pp.: Seiden, Dr Tesse i J. Weinstock. Po referatach i dyskusji nastąpi wybór zarządu sekcji oraz bieżących podatkowych.

Kino „Apollo” wyświetla dziś i w dni następne film p. t. „Kobieta nad przepaścią”.

Walne zebranie biblioteki Sifrija Amamit

Pod przewodnictwem prezesa p. dra S. Schönfelda odbyło się w niedzielę 10 bm. doroczne walne zgromadzenie członków żydowskiej biblioteki ludowej „Sifrija Amamit” w Tarnowie.

Po odczytaniu protokołu z poprzedniego walnego zebrania z działalności zarządu złożył sprawozdanie ogólne prezes p. dr. Schönfeld, który wskazał na ciągły rozwój biblioteki i na niektóre trudności, na jakie biblioteka napotyka w swojej pracy. Sprawozdanie sekretarskie złożył p. Rosenstock, kasowego p. Mondscheina, a sprawozdanie ze stanu księgozbioru złożył p. drowa Grünbergowa.

Po ożywionej dyskusji, w której brali udział liczni członkowie udzielono absolutorium ustepcomu wydziałowi, po czym wybrano nowy wydział z p. drem S. Schönfeldem jako prezesem na czele.

Nowy wydział ukonstytuował się na pierwszym swym posiedzeniu odbytym we środę 13 bm. w sposób następujący:

Dr S. Schönfeld — prezes, drowa Weissowa — wiceprezes, Stimmlerówna — sekretarka, I. Grünspan — skarbnik, drowa Grünbergowa — ewidencja książek, A. Sauerstrum — gospodarz, ewidencja kartotek — dr. Kwadrantstein i Sauerstrum, referent książek polskich — dr. Schönfeld, książek niemieckich — dyr. Rosenbuschowa, hebrajskich — Pfeiffer, żydowskich — Grnawa, książek dla młodzieży — Z. Fennichel i Schüssler.

Komisja rewizyjna: pp. Józef Weinstock, Chaim Friedman i Lerner. Sad polubowny: dr. Schenkel, dr. Wasserman i M. Schwanenfeld.

Fiasko demonstracji eudeckich

Zapowiedzianą z wielką pompą demonstrację eudecką w związku z Tygodniem spolszczenia handlu a raczej oddzielenia handlu, zakończyły się wielkim fiaskiem. Pochód zorganizowany przez Międzyorganizacyjny komitet, obejmujący cały szereg organizacji w sobotę 9 bm. zamienił się w śmieszną farsę. W pochodzie brali udział zaledwie kilkadziesiąt osób (najwyżej 50). Po drodze jednak zwłoczą DPS, opowalali cały pochód, a okrzyki antysemityczne demonstrujących eudeków zostały zgłoszone okrzykami antyideowymi siojalistów.

Na widok siojalistów eudecy stopniowo się rozbiegli, a gdy pochód przybył pod płytę Nieznanego Żołnierza składał on już prawie wyłącznie z siojalistów, którzy odśpiewali pieśni siojalistyczne.

Zapowiedzianą na dzień następny pochód nie odbył się z braku ludzi chętnych do uczestniczenia w nim. Kalca akcja ograniczyła się do zebrania w sali Sokola, które się odbyło w niedzielę 10 bm. pod przewodnictwem inż. Drewniowskiego z Mościć. Przemówienie okolicznościowe wygłosił poseł Dudziński z Łodzi, po czym przyjęto cały szereg rezolucji antyżydowskich.

Pierwszy występ publiczny eudecy na terenie Tarnowa skończył się wielkim fiaskiem, dzięki odważnemu stanowisku siojalistów tutejszych. „Mo wykażcie, że Tarnów nie jest podatnym gruntem dla rozwoju idei i hasel wyrobu zagranicznego.

Imprezy syjonistyczne w czasie świąt

Sobota 16 bm. o godz. 3.45 po poł. planarka „Bnej Syjona” z referatem tow. Dra Chometa n. t. „Organizacja syjonistyczna w walce o jednolity front żydostwa polskiego”.

Niedziela 17 bm. o godz. 8 wiecz. uroczyste otwarcie bazaru KKL.

Poniedziałek 18 bm. o godz. 2.30 po poł. zjazd okręgowy komitetów lokalnych okr. syjon. powiatu tarnowskiego z udziałem tow. Dra I. Schwarzbartha, prezesa Zw. Świat. ogólnych syjonistów z Mgr. A. Salpeira, wiceprezesa Egr. okr. syjon. w Krakowie, oraz Szymona Bergmana, członka K.N. „Hanoar Hacijonia”. O godz. 8.30 wiecz. uroczyste otwarcie „Tygodnia Hanoara” w lokalu przy ul. Marcina 12.

Wtorek 19 bm. o godz. 8 wiecz. akademія w sali „Sokola” z referatami posta dra E. Sommersteina i dra I. Schwarzbartha.

Piątek 22 bm. o godz. 2.30 po poł. w lokalu okr. syjon. p. Kazimierza W. 2 — zebranie koła kobieco-syjon. z referatem tow. Dra Chometa n. t. „Zadania kobiety ogólnosyjon. w dobie obecnej”.

Sobota 23 bm. o godz. 2.30 po poł. w lokalu okr. „Cijonim Baalej Mikco’a”, ul. Tertila 1 — zebranie członków z referatami tow. J. Safiera z Palestyny i tow. B. Spenadla.

Uwaga — wszystkie dzieci zaprasza się na Wielki Kiermasz, który odbędzie się w poniedziałek dnia 18 kwietnia o godzinie 3.30 po poł. w budynku gimnazjum „Safa Berura” przy ul. Topolowej 2. — Orkiestra. — Liczne niespodzianki. — Bufet.

Okazyjnia sprzedaż pończoch jedwabnych marki „IKO”

po zł 2-20

we firmie

Gorsety „Ewa”

Józef Goldszäher
Tarnów, ul. Wałowa 9

Ze spraw miejskich

Zatwierdzenie budżetu gminnego

Urząd Wojewódzki w Krakowie zatwierdził preliminarz budżetu gminnego na rok 1938/9, przy czym polecił wstawić do budżetu pozycję w kwocie zł 5000 na LOPP.

Radni m. płacić będą za gaz i elektrykę

Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej znoszącej uchwałę zarządu miejskiego w myśl której radni i ławnicy miiejscy otrzymali gaz i prąd elektryczny po naliczowaniu. W najbliższym sezonie zostanie przede wszystkim wybrukowana ul. Narutowicza ze względu na ruch ciężarowy, który na tej ulicy panuje.

Roboty publiczne

Budowa kolektora pod mostem kolejowym jest na ukończeniu. Obecnie budowa kolektora będzie kontynuowana na ul. Krakowskiej w kierunku ku Biale.

Sprawa budowy drogi przedstawia pewne trudności ze względu na to, że w ciągu najbliższych lat prawie wszystkie ulice będą rozkopane przy przeprowadzeniu kanalizacji. Dlatego też przy ustaleniu planu brukowania ulic, zarząd miejski bierze pod uwagę przede wszystkim te ulice, które już są skanalizowane. W najbliższym sezonie zostanie przede wszystkim wybrukowana ul. Narutowicza ze względu na ruch ciężarowy, który na tej ulicy panuje.

Zgromadzenie Ligi Morskiej i Kolonialnej

Staraniem Obwodu Ligi Morskiej i Kolonialnej w Tarnowie, odbyło się w dniu 10 kwietnia 1938 na pl. Kazimierza zgromadzenie z udziałem PW. PKW. PPW. i młodzieży szkolnej. Przemówienie okolicznościowe o Belach Ligi Morskiej i Kolonialnej wygłosił prof. Kazimierz Wojciechowski. Odczytana rezolucja domagająca się kolonii dla Polski, została przez zgromadzonych jednogłośnie przyjęta.

Kronika

Bnej Syjon. Sobota 16 bm. o godz. 3.45 planarka z referatem tow. Dra Chometa n. t. „Org. syjonistyczna w walce o jednolity front żydostwa polskiego”. Po referacie low. mgr. Mann omówi sprawy centralizacyjne. — Niedziela 17 bm. o godz. 3.45 po poł. zebranie okr. z rel. tow. L. Feigenbaum na t. „Moje wspomnienia z Wiednia”. Po referacie wygłosił dziennik, oprócz tego tow. mgr. Westreicha. — Poniedziałek 18 bm. o godz. 8 wiecz. pogadanka kwicy „Achdut”. — Środa 20 bm. o godz. 8 wiecz. pogadanka kwicy „Neszer”. — Piątek 22 bm. o godz. 3.45 po poł. planarka z referatem tow. H. Schmidta n. t. „Najnowsza literatura hebrajska”. — Sobota 23 bm. o godz. 3.30 po poł. spacer organizacyjny.

Młode Wizo. W sobotę 16 bm. o godz. 3-lej po poł. odbędzie się planarka z referatem tow. S. Bogenwytz na t. „Lord Byron”. W poniedziałek 18 b. odbędzie się planarka z referatem tow. S. Bogenwytz 8-lej po poł. — W środę o godz. 8 pogadanka grupowa. — W sobotę 23 bm. o godz. 3 po poł. odbędzie się planarka z referatem dyskusyjnym na t. „Wizo a polityka”. — W środę o godz. 8-mej pogadanka grupowa.

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia, że w najbliższą sobotę odprowi modły nadkantor p. Rosenbal wraz z chórem pod bututą dyryg. p. Kinstlera. Odpiewane zostaną następujące utwory:

W piątek 15 kwietnia br. o godzinie 6.50 wiecz. 1) Ahawas olom, 2) Weszomru, 3) Wajdaber Mojshe. Sobota 16 kwietnia o godzinie 8 rano 1) Hel Adon, 2) Mim Komcha, 3) Bezes Isroel, 4) Kojdono, 5) Belach Schim, 6) Sim Schalom.

Sobota 16 kwietnia o godzinie 7.50 wieczór 1) Enes Weemiru, 2) Wajdaber, 3) Seifrah. Niedziela 17 kwietnia o godz. 8 rano 1) Ezras, 2) Mimkomcha, 3) Chawiti, 4) Hojdu unu, 5) Adaszem, 6) Naricach.